

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/115/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116204226
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1116204226.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a JUDr. Magdalény Florekovej, v právnej veci žalobkyne: N. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. X, R. B. X., zastúpená JUDr. Igor Kovačik, advokát, so sídlom Panenská 7, Bratislava, proti žalovanému: Onkologický ústav sv. Alžbety, s.r.o., so sídlom Heydukova 10, Bratislava, IČO: 35 681 462, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Generali Poistovňa, a.s., so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 35 709 332, o náhradu nemajetkovej ujmy na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 3.septembra 2018 č. k. 25C/23/2016-270 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrdzuje.
V časti náhrady trov prvoinštančného konania rozsudok súdu prvej inštancie zmeňuje tak, že stranám sporu, intervenientovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.
Žiadna zo strán sporu, intervenient nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej sumu 33.000,- € ako nemajetkovú ujmu za porušenie jej práva na zdravie a súkromie s poukazom na ustanovenie § 11, §13 Občianskeho zákonníka. Zároveň rozhodol, že priznáva žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a že priznáva intervenientovi na strane žalovaného voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že dokazovaním, ktoré vo veci vykonal zistil, keď medzi stranami nebolo sporným, že dňa 05.03.2014 sa žalobkyňa v zdravotníckom zariadení žalovaného podrobila operačnému zákroku, počas ktorého utrpela popáleniny na pravej ušnici, pravej časti krku, pravom pleci, pravom ramene a na pravej strane hrudníka a boku. Podľa záveru Kliniky popálení a rekonštrukčnej chirurgie UNB Nemocnica Ružinov rozsah popálení bol na 8 % povrchu tela. Vyššie uvedená udalosť bola predmetom šetrenia na Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pod č. 1018/2014, ktorý v protokole o vykonanom dohľade na mieste zo dňa 20.05.2015 a v zápisnici o prerokovaní námietok dohliadaného subjektu k protokolu o vykonanom dohľade zo dňa 16.10.2015 konštatoval, že v danom prípade všetky diagnostické opatrenia aj operácia s naložením vacuum sealingu boli indikované správne. Chirurgická časť zdravotnej starostlivosti bola vykonaná štandardným spôsobom a medicínsky správne. Prešetrovaním vzniku popálení zo strany Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou bolo zistené, že ku koncu predmetného operačného zákroku bolo, pred naložením špeciálnej fólie na ranu, operačné pole odmastené roztokom benzínalkoholu. Keďže operatér zdravotníckeho zariadenia žalovaného zaregistroval drobné krvácanie v rane, ktoré bolo potrebné zastaviť, použil prístroj monopolárnej elektrokoagulácie. Následne vznikol požiar a popáleniny. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou konštatoval, že použitie alkoholu a roztokov na báze alkoholu na prípravu operačného poľa je vo všeobecnosti rizikovým faktorom vzniku popáleninových poranení a požiarov na operačných sálach. Ak nedôjde k dokonalému odpareniu roztoku pred použitím

elektrokoagulácie, môže dôjsť ku vzniku požiaru a následne popálenín. Úrad ďalej uviedol, že ako pochybenie nehodnotí použitie prístroja monopolárnej elektrokoagulácie samotného, ale nevyčkanie do odparenia a odvetrania samotnej horľaviny. Z tohto dôvodu vyhodnotil podnet ako opodstatnený a zotrval na stanovisku, že v posudzovanom prípade poskytnutá zdravotná starostlivosť bola poskytnutá správne, okrem časti súvisiacej so vzniknutou nežiaducou udalosťou. Došlo ku vzniku udalosti, na ktorú malo vplyv viacero faktorov, ktorých jednotlivý podiel nie je možné jednoznačne definovať. Konečné stanovisko Úradu znelo, že zdravotná starostlivosť poskytnutá žalobkyni nebola poskytnutá správne a v súlade s platnými právnymi predpismi. Vzhľadom na uvedené Úrad vyjadril žalobkyni úprimnú ľútosť nad vzniknutou operačnou udalosťou a jej komplikovanými a bolestivými následkami. Žalobkyňa si uplatnila u žalovaného v súvislosti s poškodením jej zdravia, ku ktorému prišlo pri operačnom zákroku, nárok na náhradu škody na zdraví, pričom jej bolo prostredníctvom Generali Poistovne, a.s. a Wüstenrot poistovne, a.s. v zmysle správ o likvidácii poistnej udalosti vyplatené poistné plnenie vo výške 13.255,81 € (bolestné v sume 5.768,- € na základe lekárskeho posudku W. W. T., B. zo dňa 28.04.2014, ktorým bolo stanovené bodové ohodnotenie bolestného vo výške 350 bodov, sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 7.580,80 € na základe lekárskeho posudku W. W. T., B. zo dňa 18.04.2015, ktorým bolo stanovené bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 460 bodov, lieky v sume 232,19 €, cestovné náklady v sume 142,05 €, t.j. spolu 13.723,04 €, krátené o spoluúčasť žalovaného 10 %). V nadväznosti na súhlas žalobkyne následne pripravil žalovaný v zmysle dohodnutého postupu návrh dohody o urovaní, podľa ktorej mal žalovaný zaplatiť žalobkyni ešte sumu 6.744,19 € (t.j. spoluúčasť vo výške 467,23 € a 6.276,96 € ako prisľúbené dodatočné plnenie žalovaného do celkovej sumy odškodnenia 20.000,- €). Žalobkyňa k dohode o urovaní v navrhovanom znení nepristúpila, v nadväznosti na čo žalovaný dňa 16.12.2015 vyplatil žalobkyni spoluúčasť k poistnému plneniu vo výške 467,23 €.

1.2. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodni ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1,2,3, § 421a ods. 1,2, § 444 Občianskeho zákonníka, ustanoveniami § 2 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, § 5 ods. 5, § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v konaní neurobili strany sporným tvrdenie, že u žalobkyne došlo k poškodeniu zdravia (k popáleninám na pravej ušnici, pravej časti krku, pravom pleci, pravom ramene a na pravej strane hrudníka a boku), ktoré bolo v príčinnej súvislosti s operačným zákrokom, ktorý absolvovala v zdravotníckom zariadení žalovaného. Žalobkyňa sa v tomto konaní domáhala podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka práva na ochranu jej osobnosti a v súvislosti s tým priznania peňažnej satisfakcie za ujmu spôsobenú jej zásahom do jej osobnostnej sféry, a to zásahom do jej práva na zdravie a práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že poškodením zdravia žalobkyne pri operačnom zákroku prišlo k zásahu do telesnej integrity ako aj súkromia žalobkyne, ktoré hodnoty sú zákonom chránené, ale právny poriadok uskutočňuje ich ochranu osobitným spôsobom, a to tak že ich ochrana je riešená v § 444 Občianskeho zákonníka v rámci náhrady škody na zdraví a konkrétne v rámci odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Podľa § 421a Občianskeho zákonníka vzniká poškodenému v dôsledku operačného zákroku nárok na náhradu škody zo zodpovednosti, pretože ide o škodu spôsobenú okolnosťami majúcimi pôvod v povahe prístroja a poškodený má pri škode na zdraví podľa § 444 Občianskeho zákonníka nárok na jednorazové odškodnenie bolesti a sťaženia jeho spoločenského uplatnenia a nahrádza sa tiež ujma vzniknutá v majetkovej sfére poškodeného, a to strata na zárobku, strata na dôchodku a účelne vynaložené náklady spojené s liečením. V systéme ochrany osobnosti sú jednotlivé osobnostné atribúty chránené nielen vo všeobecnej rovine cez § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale ich ochrana je zakotvená aj v iných ustanoveniach špeciálnej povahy, ktoré všeobecnú právnu ochranu osobnosti spresňujú resp. dopĺňujú a sú vo vzťahu ku všeobecnej právnej ochrane špeciálnymi ustanoveniami. V tomto rámci je potom právna ochrana ľudského zdravia zakotvená, ak ide o nároky, ktoré vznikli ako dôsledok porušenia týchto osobnostných statkov, práve v režime náhrady škody za nemateriálnu ujmu v súlade s § 444 Občianskeho zákonníka.

1.3. Súd prvej inštancie poukázal nato, že podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. sa v rámci náhrady škody na zdraví poskytuje odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia za stav vzniknutý v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti a v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 % (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.). Z vykonaného dokazovania zistil, že žalobkyňa uplatnila svoj nárok na peňažnú satisfakciu za zásah do

jej osobnostných práv poškodením jej zdravia na základe totožných skutkových tvrdení, z rovnakých dôvodov medzi rovnakými osobami ako si uplatnila náhradu škody na zdraví voči žalovanému, ktorá jej bola dobrovoľne uhradená žalovaným v rámci mimosúdneho vyrovnania. Podľa názoru súdu prvej inštancie ustanovenie § 444 Občianskeho zákonníka v spojení so zákonom o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, najmä ustanovenia § 10 ods. 4 a § 5 ods. 5 cit. zákona, vytvárajú právny základ pre odškodnenie všetkých zložiek ujmy, ktorá vznikne pri poškodení zdravia, teda aj ujmy nemajetkovej, ktorá vznikne v osobnostnej sfére poškodeného. Teda z titulu zodpovednosti za škodu na zdraví má poškodený nároky, ktoré sú pokryté v rámci náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a sú odškodňované jednorazovo a v rámci náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia sa odškodňuje náhrada za dôsledky poškodenia zdravia, ktoré vznikajú v pracovnom, kultúrnom, súkromnom, spoločenskom, manželskom živote, ako aj v iných sférach v ktorých sa prejavil dôsledok poškodenia zdravia. Ustanovenie § 444 Občianskeho zákonníka má vo vzťahu k náhrade ujmy z titulu ochrany osobnosti špeciálny charakter. Uvedené vyplýva aj z definície obsahu sťaženia spoločenského uplatnenia tak, ako túto podáva konštantná judikatúra, podľa ktorej má odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Sťažením spoločenského uplatnenia je preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie, či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie, či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho seba vzdelávania (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2013, sp. zn. 5 Cdo 49/2012). Náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia ako zložky náhrady za poškodenie zdravia sú náhradou tzv. nemateriálnej ujmy a majú slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných strastí a kompenzoval životné obmedzenia spôsobené poškodením zdravia. Z pohľadu existujúcej právnej úpravy je zrejmé, že ujmy spôsobené poškodením zdravia žalobkyne sú kryté inštitútom náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia a bolestného a odškodňované jednorazovo, na základe bodového ohodnotenia, v závislosti od rozsahu obmedzení pri uplatnení v živote a spoločnosti podľa zákona č. 437/2004 Z.z. a pokrývajú náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia.

1.4. V skutkovo a právne obdobnej veci prejednávanej pred všeobecnými súdmi interpretoval Ústavný súd SR v odôvodnení svojho uznesenia z 13.08.2014 sp. zn. I.ÚS 426/2014 vydaného na základe sťažnosti sťažovateľky, vzťah medzi nárokom poškodeného na náhradu škody na zdraví a nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy. Ústavný súd SR poukázom na ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 2, § 4 ods. 1 a § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. považoval za zrejmé, že zásah do zdravia a telesnej integrity spôsobený protiprávnym konaním pri dopravnej nehode, nepriaznivé následky v osobnej a rodinnej sfére, hospitalizácia, následné liečenie v dôsledku poškodenia zdravia a nepriaznivý vplyv na realizáciu životných úkonov sťažovateľky, jej obmedzenie možnosti realizácie plnohodnotného života a pracovnej realizácie, ako aj nemožnosť plnohodnotného napĺňania úlohy matky a manželky a obmedzenia v starostlivosti o chorého manžela sú dôsledkami poškodenia zdravia a tieto sa prejavili vo viacerých sférach súkromného a rodinného života sťažovateľky. Podľa ústavného súdu sú však z pohľadu platnej právnej úpravy kryté tieto ujmy inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia a odškodňované jednorazovo na základe bodového ohodnotenia. Zákonné ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. upravujú podľa ústavného súdu náhradu za dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom súkromnom, manželskom ale aj v politickom či športovom živote. Pokrývajú teda náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia, pričom platná právna úprava počítá so zvýšením náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až do 50 %. Takéto zvýšenie pritom prichádza do úvahy v takých prípadoch, kde paušalizovaná náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia cez bodové ohodnotenie celkom zjavne neplní dostatočne satisfakčnú a reparačnú funkciu a je na mieste a v záujme spravodlivého usporiadania porušených vzťahov túto náhradu súdom zvýšiť. Záver všeobecných súdov o odškodnení dôsledkov poškodenia zdravia aj v súkromnom a rodinnom živote prostredníctvom inštitútu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považoval preto ústavný súd za ústavne konformný a akceptovateľný.

1.5. Žalobkyňa pri uplatnení svojho nároku poukazovala na právny názor NS ČR vyslovený v uznesení sp. zn. 30Cdo 154/2007 zo dňa 28.06.2007, v ktorom súd vyvodil samostatnosť nárokov na náhradu škody na zdraví a na náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do osobnostných práv. Súd v tejto súvislosti zhodne so žalovaným uvádza, že uvedený názor je v doktríne kritizovaný s poukazom na rozpor s

ústavným princípom proporcionality. Nesystematické zvyšovanie nárokov vzniknutých z titulu náhrady škody za nemajetkovú ujmu v podobe bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia cestou ochrany osobnosti nie je totiž prípustné ani účelné, pretože by viedlo k porušeniu ústavného princípu proporcionality nie z hľadiska podhodnotenia vzniknutej nemajetkovej ujmy, ale z pohľadu opačného, ku ktorému by prípadné duplicitné hodnotenie a odškodnenie tej istej nemajetkovej ujmy prispievalo. K tomuto názoru sa priklonil aj Vrchní soud v Olomouci vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1Co 2/2010 zo dňa 05.05.2010, v ktorom uviedol, že nároky vzniknuté v režime náhrady škody na zdraví sú špeciálnymi nárokmi vo vzťahu k všeobecným nárokom vzniknutým v režime ochrany osobnosti. Ochrana osobnosti však môže mať miesto iba v prípadoch skutkov, nárokov (akokoľvek pomenovaných) či osôb odlišných od skutkov, či nárokov, či osôb spadajúcich do právneho režimu náhrady škody na zdraví, poprípade v situáciách, pri ktorých je právna úprava náhrady škody natoľko paušálna, že ich preto nemožno považovať za vyčerpávajúce riešenie daného problému. Podobný právny názor zaujal aj Najvyšší súd SR vo svojom uznesení sp. zn. 5Cdo 196/2009 zo dňa 22.09.2010, v ktorom uviedol, že z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovení o ochrane osobnosti fyzickej osoby, ktorá forma právnej ochrany práv žalobcu neprichádza do úvahy, pretože takáto forma finančnej satisfakcie je možná len v prípade, že škodu na zdraví (za zásah do telesnej a duševnej integrity) nemožno nahradiť vôbec alebo len v neúplnom rozsahu. Podanie žaloby na ochranu osobnosti ohľadne náhrad za nemateriálnu ujmu možno pripustiť len v prípadoch, ktoré nespádajú pod špeciálny režim náhrady škody, resp. tam, kde je tento režim celkom paušálny a neumožňuje individuálne posúdenie prípadu. Žalobkyňa vo vzťahu k vyššie uvedenému uzneseniu Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 426/2014 zo dňa 13.08.2014, s ktorým sa nestotožňovala, ďalej poukázala na odlišný právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozsudku z 28.05.2014 sp. zn. 7Cdo 65/2013, v ktorom uviedol, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Podľa najvyššieho súdu z ustanovení § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 a 2 a § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z.z. treba vyvodiť, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby s tým, že zo žiadneho ustanovenia citovaného zákona, ani zo zásad na hodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, ani zo sadzieb bodového ohodnotenia nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného.

1.6. Súd prvej inštancie uviedol, že v súlade s článkom 2 C.s.p. ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, pričom právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. V oblasti explikovaných ako "najvyššie súdne autority" je potrebné článok 2 vykladať vo funkčnej jednote s článkom 3. V tomto zmysle je potom jednoznačné, že za najvyššie súdne autority možno sémanticky dosadiť Ústavný súd SR, Najvyšší súd SR i Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor Európskej únie. Z vyššie prezentovaných rozdielných názorov najvyšších súdnych autorít súd pri prejednávaní tohto sporu, pri zohľadnení jeho konkrétnych skutkových okolností, sa stotožnil s právnym názorom vyjadreným vo vyššie citovanom rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktorý záver všeobecných súdov o odškodnení dôsledkov poškodenia zdravia aj v súkromnom a rodinnom živote prostredníctvom inštitútu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považoval za ústavne konformný. Ústavný súd ako nositeľ ochrany ústavnosti nepochybne významne ovplyvňuje kvalitu právneho poriadku a svojimi konkrétnymi rozhodnutiami zasahuje do formovania a naplňovania základných atribútov právneho štátu. Súd je toho názoru, že pokiaľ Ústavný súd SR vysloví konkrétny právny názor na určitý právny problém, mali by všeobecné súdy z neho vychádzať, samozrejme neznižujúc v žiadnom prípade i význam Najvyššieho súdu SR pri určovaní právneho vývoja. Súd však v danom prípade prihliadol tiež na tú skutočnosť, že predmetné rozhodnutie ústavného súdu (sp. zn. I.ÚS 426/2014) je rozhodnutím časovo novším vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 65/2013 a zároveň závery v ňom formulované sú podľa názoru súdu tiež v súlade s účelom zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. s úmyslom zákonodarcu, aké vzťahy chcel predmetnou úpravou riešiť a z akých dôvodov, čo jednoznačne vyplýva z dôvodovej správy k citovanému zákonu tak, ako na to poukazoval žalovaný, a podľa ktorej škoda na zdraví pri posúdení všetkých činností jedinca v živote nevyhnutne v sebe zahŕňa psychickú škodu, estetickú škodu, škodu v sexuálnej sfére,

stratu pracovných príležitostí, ujmu schopnosti súťaživosti a schopnosti dosahovať zisk, stratu potešenia zo života, duševnú skleslosť, sklúčenosť, existenciálnu ujmu, stratu životného komfortu, zníženie fyzickej a psychickej integrity, pričom úpravou náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia dochádza v nemalom rozsahu k presadzovaniu základných ľudských práv a slobôd, a to najmä práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, práva na ochranu pred neoprávneným zásahom do súkromného a rodinného života, práva na ochranu zdravia a ľudskej integrity, manželstva, rodičovstva a rodiny. Súd sa nestotožnil s právnym názorom vyjadreným v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 28.05.2014, sp. zn. 7Cdo 65/2013 spočívajúcim v tom, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú výhradne zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby s tým, že zo žiadneho ustanovenia citovaného zákona, ani zo zásad na hodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, ani zo sadzieb bodového ohodnotenia nemožno vyvodiť, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieťa do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Uvedené konštatovanie podľa názoru súdu opomína vyššie citované ustanovenia § 2 ods. 2, § 10 ods. 4 a § 5 ods. 5 zákona o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré explicitne umožňujú zohľadniť osobitosť poškodenia zdravia s ohľadom na osobitosť konkrétnej na zdraví postihnutej fyzickej osoby. Taktiež z prílohy k citovanému zákonu jednoznačne vyplýva úmysel zákonodarcu neobmedziť jeho aplikáciu len na odškodnenie za zásahy do telesnej integrity, resp. následky fyzickej povahy. Súd zároveň poznamenáva, že z dotknutého rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vyplýva, že tento pripustil, že ten istý skutkový dej môže zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v niektorom prípade, teda nestanovil, že by tak tomu malo byť paušálne vždy, v každom jednom prípade.

1.7. Súd prvej inštancie teda pri posúdení prejednávanej veci vychádzal z toho, že dosiahnutie nápravy zásahu do (osobnostných) práv poškodeného je potrebné prioritne riešiť v rámci využitia inštitútu náhrady škody na zdraví tak, ako tomu bolo aj v prípade žalobkyne, ktorá si u žalovaného uplatnila náhradu škody na zdraví a táto jej bola aj uhradená v celkovej výške 13.723,04 €. Kritériá, ktoré sú významné pri určení konkrétnej výšky náhrady škody, vrátane eventuálneho mimoriadneho zvýšenia odškodnenia súdom, sú presne tie, ktorých zohľadňovania sa dovoľávala žalobkyňa. Druhou alternatívou aplikácie ustanovení § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka sú situácie, kedy by sa jednalo o osobitosť a výnimočnosť prejednávanej veci v takom rozsahu, žeby nepostačovalo uspokojenie nároku na náhradu ujmy na zdraví podľa iných (štandardných) inštitútov hmotného práva (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 196/2009 zo dňa 22.09.2010), čo však v danom prípade nebolo preukázané, keď v neposlednom rade žalobkyňa na preukázanie svojich skutkových tvrdení, ktorými v konkrétnostiach odôvodňovala žalobou uplatnený nárok, nenavrholo okrem preložených listinných dôkazov žiadne iné dôkazy. Pretože v rámci odškodnenia vo forme náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa posudzuje celý komplex následkov poškodenia zdravia, pričom takto široko vymedzený rámec špeciálnej právnej ochrany v sebe zahŕňa aj ochranu práva na zdravie, súkromie vrátane rodinného života žalobkyne, nepovažoval súd jej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za dôvodný, keď zásah do jej práv, ku ktorému prišlo poškodením zdravia žalobkyne je krytý odškodnením sťaženia spoločenského uplatnenia. V prípade žalobkyne teda nejde o porušenie takých práv, ktoré by neboli zahrnuté v náhrade škody na zdraví a žalobkyňa neuviedla žiadne iné skutočnosti svedčiacie o osobitosti prejednávanej veci v takom rozsahu, že by sa odškodnenie prostredníctvom náhrady škody na zdraví javilo ako nedostatočné, paušálne, prípadne neumožňujúce individuálne posúdenie prípadu. V danom prípade nešlo zo strany žalovaného o úmyselné spôsobené poškodenie zdravia žalobkyne, žalovaný svoju zodpovednosť za škodu nesporeoval, mal záujem vysporiadať všetky nároky žalobkyne mimosúdne, na osobnom stretnutí so žalobkyňou sa jej vedenie žalovaného za vzniknutú situáciu ospravedlnilo a poskytlo morálnu satisfakciu, žalovaný ďalej aktívne postupoval v súčinnosti s poisťovňami, aby boli riadne špecifikované a preukázané nároky žalobkyne čo najrýchlejšie vysporiadané, dokonca ponúkal k poisťovnému plneniu ešte aj dobrovoľne doplatok, ktorý však žalobkyňa neprijala, pričom žalobkyňa z hľadiska následkov spôsobených poškodením jej zdravia pri dotknutej nežiadúcej udalosti nepreukázala žiadne také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné prijať záver o nedostatočnosti odškodnenia prostredníctvom náhrady škody na zdraví. Takýto záver pritom (napriek tomu, že súd v žiadnom prípade nezľahčuje bolesti a obmedzenia žalobkyne, ktoré mali súvis s predmetným poškodením zdravia) nemožno prijať bez ďalšieho len na základe samotnej skutočnosti, že vzplanutie tela pacienta počas operačného zákroku je výnimočnou udalosťou. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto súd žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

1.8. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 C.s.p., teda podľa úspechu strany sporu v konaní. Súd žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol, žalovaný bol teda v spore plne úspešný, a

preto súd priznal žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške týchto trov bude v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá žiadala aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že jej prizná náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Žalobkyňa nesúhlasila s právnym záverom, ktorý bol dôvodom zamietnutia žaloby a mala zato, že ak by súd prvej inštancie skutkové tvrdenia uvedené žalobe riadne posúdil, mal by dôjsť ku zisteniu, že podanou žalobou sa domáha nemajetkovej ujmy za zásah do jej osobnostných práv, za ktoré jej patrí zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a ktoré nie sú kryté Zákom o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, nakoľko vzhľadom na skutočnosť, že v rámci bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle Zákona o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia neboli odškodnené duševné - psychické útrapy. V predmetnom spore je možné jej priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko ide najmä o duševné - psychické útrapy spojené s utrpenými popáleninami a ich liečením, keď utrpené popáleniny a ich následky sa u nej prejavili pocitmi beznádeje, zhoršil sa jej psychický stav, pretože ani po liečení popálenín sa neobnovili všetky funkcie jej orgánov, pričom následky popálenín negatívne zmenili celkový ďalší život. Z týchto dôvodov sú útrapy a psychická záťaž značne intenzívne a pokračujú až do dnešného dňa. Žalobkyňa je presvedčená, že súd prvej inštancie nedostatočne posúdil všetky skutkové okolnosti daného prípadu, vykonané dôkazy nezhodnotil v ich vzájomnej súvislosti a následne dospel k nesprávnemu zisteniu spočívajúcemu v tom, že všetky zásahy do osobnostných práv považuje za „odškodnené“ poskytnutím náhrady v zmysle Zákona o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Trvala na tom, že pri poškodení zdravia je možné uplatňovať popri sebe nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a nárok na náhradu škody podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. § 444 Občianskeho zákonníka, pretože uplatnením každého z týchto nárokov sa odškodňuje (zmierňuje) obsahovo iná ujma na strane dotknutej osoby. Na podporu vyššie uvedených tvrdení poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2014 spis. zn. 7Cdo/65/2013, Rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 27.02.2018 spis. zn. 26Co/39/2017. 2.1. V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením si žalobkyňa dovoľuje uviesť, že význam rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 7Cdo/65/2013 v predmetnom spore a význam uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky spis. zn. I.ÚS/426/2014 v predmetnom spore je potrebné posúdiť najmä s ohľadom na článok 125 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého „Rozhodnutie ústavného súdu vydané podľa odsekov 1, 2 a 5 sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné.“ To znamená, že právne záväznými sú právoplatné rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky „o súlade“ či o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov (podporne § 38 ods. 4 a § 41 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu v platnom znení). Výklad uvedený v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vydanom na základe konkrétnej ústavnej sťažnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré namietali porušenie svojich základných práv alebo slobôd (t. j. na základe ústavnej sťažnosti podanej v zmysle článku 127 Ústavy Slovenskej republiky), t. j. v predmetnom rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky spis. zn. I.ÚS/426/2014 zo dňa 13.08.2014, nie je možné považovať za záväzný pre iné konania prebiehajúce na všeobecných súdoch a súd prvej inštancie ako aj odvolací súd je oprávnený prikloniť sa k inému právnemu názoru. V prípade „konkurencie“ právnych názorov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky by sa všeobecný súd mal prikloniť ku právnemu názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu, čo však súd prvej inštancie nevykonal.

2.2. K výroku o náhrade trov konania žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania vôbec nezohľadnil § 257 C.s.p. , podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V konkrétnom prípade na jej strane existujú dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce nepriznanie náhrady trov konania žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného, ktoré by odstránili neprimeranú tvrdosť náhrady trov konania vo vzťahu k nej. V prípade, že by súd prvej inštancie riadne posúdil všetky okolnosti konkrétnej veci týkajúcej sa náhrady trov konania na strane žalobkyni, mal by prihliadnúť v prvom rade k jej majetkovým, sociálnym, osobným, aj ďalším pomerom (napr. aj z dôvodu oslobodenia od súdnych poplatkov vo výške 70%), žalovaného (spoločnosť s ručením obmedzeným vykonávajúca podnikateľskú činnosť) a intervenienta na strane žalovaného (komerčná poisťovňa založená za účelom dosahovania zisku) mal by dospieť ku záveru, že nepriznanie trov právneho zastúpenia žiadnemu z účastníkov predmetného

sporu v zmysle § 257 C.s.p. je plne odôvodnené a namieste. Žalobkyňa uviedla, že všetky vyššie uvedené tvrdenia a argumenty týkajúce sa použitia § 257 C.s.p. v súvislosti s priznaním náhrady trov konania majú oporu jednak v zákonných predpisoch a odbornej literatúre, tak aj v ustálenej judikatúre súdov Slovenskej republiky, a to najmä rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. MCdo/14/1999, 6MCdo/5/2011, Uznesenie Krajského súdu v Bratislave spis. zn. 4Cob/287/2015.

3. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil a zaviazal žalobkyňu k náhrade trov odvolacieho konania. Z odvolania žalobkyne možno vyvodiť, že žalobkyňa zakladá svoje odvolanie na tvrdení, že v žalobe aj počas konania skutkovo oddelila zásah do jej telesnej integrity na jednej strane a zásah do jej súkromného a rodinného života na strane druhej špecifikovaný v podanej žalobe. Uvádza, že ak by súd prvej inštancie tieto skutočnosti riadne posúdil, mal dôjsť k zisteniu, že podanou žalobou sa žalobkyňa domáha nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, za ktoré jej patrí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a ktoré nie sú kryté zákonom č. 437/2004 Z. z., pretože neboli odškodnené jej duševné - psychické útrapy. Toto tvrdenie žalobkyne nezodpovedá skutočnosti, pretože zo znenia žaloby jasne vyplýva, že predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do jej telesnej integrity (zdravia), za ktorý jej už bola vyplatená náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia v režime zákona č. 437/2004 Z. z. a rovnako zo znenia petitu žaloby vyplýva, že žalovaný má byť zaviazaný zaplatiť žalobkyňi sumu 33.000,-€ ako nemajetkovú ujmu (aj) za porušenie jej práva na zdravie. Podľa názoru žalovaného spadajú duševné - psychické útrapy tak, ako ich žalobkyňa skutkovo špecifikuje, pod definíciu škody na zdraví. K tomuto záveru možno dospieť po zohľadnení definície bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 1,2 zákona č. 437/2004 Z. z., keď zmyslom právnej úpravy obsiahnutej v tomto zákone je tak poskytnúť náhradu za nemajetkovú ujmu spôsobenú nielen zásahmi do telesnej integrity, ale aj s tým spojenými zásahmi do súkromia a rodinného života. Uvedené skutkové tvrdenia žalobkyne definované ako duševné - psychické útrapy boli podkladom na uplatnenie nároku na náhradu škody na zdraví (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia), predstavujú ujmu v nemateriálnej sfére žalobkyne a vo svojej podstate sú bezprostrednými následkami zásahu do jej telesnej integrity. Žalobkyňa bola za tieto nemateriálne ujmy už poskytnutá náhrada v režime náhrady škody na zdraví podľa zákona č. 437/2004 Z. z. (dokonca výslovne obdržala náhradu za šokový stav podľa lekárskeho posudku zo dňa 18.04.2015) a v tomto konaní si nemôže náhradu za tieto nemateriálne ujmy duplicitne uplatňovať podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Teda, duševné - psychické útrapy uvádzané žalobkyňou nezakladajú také samostatné nároky na náhradu nemajetkovej ujmy a nie sú ani takej intenzity, ako to predpokladá ustanovenie § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Muselo by ísť o iné skutkové okolnosti, odlišné od tých, aké boli uplatňované v režime zákona č. 437/2004 Z. z., z ktorých by bolo zrejmé, že poskytnutá satisfakcia z titulu náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia by nebola postačujúca.

3.1. K dôvodom odvolania týkajúcich sa náhrady trov konania žalovaný uviedol, že žalobkyňa bližšie nekonkretizuje dôvody hodné osobitného zreteľa na jej strane a zmieňuje sa všeobecne o svojich majetkových, sociálnych, osobných a ďalších pomeroch, ktoré majú byť uvedené v súdnom spise. Uvádza, že bola oslobodená od súdnych poplatkov vo výške 70% a že žalovaný je spoločnosť s ručením obmedzeným a intervenient je komerčná poisťovňa založená za účelom dosahovania zisku. Priznaná náhrada trov konania je pre žalobkyňu údajne neprimerane tvrdá až likvidačná. Žalovaný mal za to, že v danej veci nie sú na strane žalobkyne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bola prípustná aplikácia ustanovenia § 257 C.s.p. a že posúdenie otázky náhrady trov konania podľa zásady úspechu v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. bolo správne. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa bola vo výške 70% oslobodená od povinnosti zaplataenia súdneho poplatku nespôsobuje automaticky vznik dôvodu hodného osobitného zreteľa, t.j. nemá za následok aj oslobodenie od povinnosti nahradit' trovy konania úspešnej procesnej strane. Rovnako výnimočným nie je ani to, že žalovaný je spoločnosť s ručením obmedzeným a že intervenient je komerčná poisťovňa. Skutočnosť, že by náhrada trov konania bola pre žalobkyňu v tomto konaní likvidačná, nebola žiadnym spôsobom preukázaná. Použitie § 257 C.s.p. neodôvodňuje fakt, že strana nie je solventná alebo že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Citované ustanovenie má slúžiť na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, a to pokiaľ ide o vedenie súdneho konania, ako aj jeho výsledok. V danom prípade treba poznamenať, že nároky žalobkyne boli vysporiadané mimosúdne, o čom boli žalobkyňa aj jej advokát osobitne upozornení listom žalovaného zo dňa 29.01.2016. I napriek poskytnutému plneniu, ponúkanému osobitnému doplatku do celkovej výšky odškodnenia 20.000,-€ sa žalobkyňa rozhodla iniciovať konanie, v ktorom bola zastúpená advokátom. Okolnosti hodné osobitného zreteľa, ako to predpokladá ustanovenie § 257 C.s.p., v tomto konaní neexistujú. Žalovaný dopriňa, že

on aj intervenient na jeho strane počas konania pristupovali aktívne k plneniu procesných povinností, žiadne trovy v tejto súvislosti nezavinili, advokátom zastúpení neboli. Za danej situácie nie je aplikácia § 257 C.s.p. na mieste.

4. Intervenient na strane žalovaného sa k odvolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

5. Žalobkyňa v replike k vyjadreniu žalovaného uviedla, že sa v plnom rozsahu pridrižiava podanej žaloby, trvá na všetkých tvrdeniach v nej uvedených, ako aj na všetkých tvrdeniach uvedených v doterajších písomných vyjadreniach vrátane odvolania podaného dňa 29.10.2018 a odvolací súd žiada rozhodnúť v zmysle jej odvolacieho petitu. Z podanej žaloby, z písomných vyjadrení, ako aj z prednesov na pojednávaní pred súdom prvej inštancie je zrejmé, že žalobkyňa sa domáha nemajetkovej ujmy za zásah do jej osobnostných práv, za ktoré jej patrí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a ktoré nie sú kryté zákonom č. 437/2004 Z.z. nakoľko v rámci bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne v zmysle tohto zákona neboli odškodnené duševné - psychické útrapy žalobkyne. U žalobkyne ide najmä o duševné - psychické útrapy spojené s utrpenými popáleninami a ich liečením, keď utrpené popáleniny a ich následky sa u prejavili pocitmi beznádeje, zhoršil sa jej psychický stav, pretože ani po liečení popálenín sa neobnovili všetky funkcie jej orgánov, pričom následky popálenín negatívne zmenili celkový ďalší život Žalobkyne ako aj život jej najbližších príbuzných. Útrapy a psychická záťaž Žalobkyne sú značne intenzívne, pokračujú až do dnešného dňa a prenášajú sa aj na jej najbližších príbuzných a je teda zrejmé, že si uplatňuje svoj nárok za zásah do jej osobnostných práv, ktorý nie je krytý poskytnutými náhradami v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z.

5.1. Žalobkyňa si v súvislosti s významom rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 7Cdo/65/2013 v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky spis. zn. I.ÚS/426/2014 dovoľuje uviesť, že je jednoznačne oprávnená (legitimovaná) na podanie predmetnej žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže nároky zo škody na zdraví ako bolestné a sťaženia spoločenského uplatnenia a nároky z titulu ochrany osobnosti sú odlišné právne inštitúty, pričom škoda na zdraví sa premieta do fyzickej integrity a do majetkovej sféry žalobkyne a nemajetková ujma sa na rozdiel od toho premieta do psychickej sféry žalobkyne, ako aj do jej postavenia v spoločnosti. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 7Cdo/65/2013 vyslovilo názor, že nemajetkovou ujmom v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je ujma v nemajetkovej sfére života fyzickej osoby, ktorá sa bezprostredne nepremiata do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby a treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (§ 16 Občianskeho zákonníka) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (§ 444 Občianskeho zákonníka). Žalobkyňa na podporu svojich tvrdení poukázal aj na ďalšiu aktuálnu judikatúru a to rozsudok Krajského súdu Trenčín spis. zn. 5Co/45/2018 zo dňa 25.10.2018, rozsudok Krajského súdu v Trnave spis. zn. 9Co/97/2018 zo dňa 23.10.2018. Mala zato, že tvrdenie, že ujma v osobnostnej sfére spôsobená zásahom do zdravia dotknutej fyzickej osoby je pokrytá inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 Občianskeho zákonníka a zákona č. 437/2004 Z.z. a preto je vylúčená možnosť jej náhrady prostredníctvom ustanovení o práve na ochranu osobnosti, nie je v súlade s právnym poriadkom. Žalobkyňa považuje názor, podľa ktorého je ujma v osobnostnej sfére spôsobená zásahom do zdravia fyzickej osoby pokrytá inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 Občianskeho a preto je vylúčená možnosť jej náhrady prostredníctvom ustanovení o práve na ochranu osobnosti, za nekorešpondujúci s právnym poriadkom Slovenskej republiky. V praxi nie je možné vylúčiť, že jedným konaním budú súčasne naplnené predpoklady zodpovednosti za zásah do osobnostných práv ako aj podmienky na náhradu škody. Správnosť tohto záveru potvrdzuje aj česká súdna prax (napr. Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, spis. zn. 30Cdo/154/2007 zo dňa 28.06.2007).

6. Intervenient na strane žalovaného v replike k vyjadreniu žalovaného uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom a stanoviskom žalovaného vyjadreným v predmetnom podaní. Rovnako ako žalovaný bol toho názoru, že napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, nie je postihnuté žiadnou z väd, ktoré žalobkyňa vytýka v odvolaní. Máme za to, že súd prvej inštancie postupoval v zmysle príslušných ustanovení C.s.p., vykonal všetky navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, z nich správne zistil skutkový stav, na ktorý aplikoval správnu právnu normu a v odôvodnení rozhodnutia je zrozumiteľne uvedené, z ktorých skutkových a právnych okolností súd prvej inštancie vychádzal. Na základe všetkého vyššie uvedeného sme rovnako ako žalovaný toho názoru, že odvolanie žalobkyne je nedôvodné, žalobu považujeme za neopodstatnenú, odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne a preto navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu potvrdiť a intervenientovi na strane žalovaného priznať náhradu trov konania.

7. Žalovaný nevyužil svoje právo a dupliku k replika žalobkyne nepodal.

8. Intervenient na strane žalovaného v duplike vo vzťahu k replike žalobkyne uviedol, že považuje odvolanie žalobkyne za nedôvodné, žalobu za neopodstatnenú, odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne a preto odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu potvrdiť a intervenientovi na strane žalovaného priznať náhradu trov konania. Pokiaľ žalobkyňa odkazuje, podľa jej názoru, na aktuálnu judikatúru slovenského súdnictva, intervenient na strane žalovaného si dovoľuje poukázať na Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 13.03. 2019, sp.zn. 25Co/56/2018, ktorého predmetom bol nárok na odškodnenie nemajetkovej ujmy poškodenej, s nepomerne závažnejšou ujmovou na zdraví a napriek tomu súd nevyhovel v tejto časti žalobe, pričom sa zároveň vysporiadal aj s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky je potrebné poznamenať, že súd prvej inštancie sa v žalobkyňou napadnutom rozhodnutí vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal s oboma citovanými rozhodnutiami vyšších súdnych autorít, ako aj s rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky a inou judikatúrou, na ktorú bolo poukázané v rámci konania. Intervenient poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie zamietol žalobu na základe posúdenia skutkových okolností tohto konkrétneho prípadu, pričom nezistil z vykonaného dokazovania takú ujmu žalobkyne, ktorá by nebola už odškodnená, resp. odškodniteľná v režime náhrady škody na zdraví.

9. Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1.7.2016 (ďalej len „C.s.p.“) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti

10. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací preskúmal a prejednal vec v zmysle § 379 a 380 ods. 1 C.s.p. v napadnutom rozsahu t.j. v celom rozsahu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné len čiastočne a to v časti výroku o nároku na náhrade trov konania.

11. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 387 ods. 2 dáva odvolaciemu súdu možnosť, v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. V predmetnom konaní sa žalobkyňa domáhala od žalovaného zaplata sumy 33.000,- € ako nemajetkovej ujmy s poukazom na ustanovenie § 11, §13 Občianskeho zákonníka a to na tom základe, že sa ako pacient zdravotníckeho zariadenia žalovaného podrobila dňa 05.03.2014 operačného zákroku, počas ktorého utrpela závažné popáleniny na pravej ušnici, pravej časti krku, pravom pleci, pravom ramene a na pravej strane hrudníka a boku, ktoré na žalobkyňu zanechali trvalé nepriaznivé následky vyžadujúce si sústavné ošetrovanie a náhrada nemajetkovej ujmy je najmä peňažným vyjadrením náhrady za utrpené poškodenie zdravia, zásah do súkromia, utrpené pocity frustrácie, šoku, stresu a obáv o budúcnosť.

13. Po oboznámení sa s obsahom spisu má odvolací súd zato, že preskúmvanej veci súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p., ktorý medzi stranami ani sporný nebol (pozri odsek 1.1.) a jeho rozhodnutie vo veci samej zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 C.s.p., pretože súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Rovnako jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy, ktoré navrhli strany sporu vykonal, z ktorých dôkazov pri rozhodnutí vychádzal a ako jednotlivé dôkazy predložené stranami sporu vyhodnotil a prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Súd prvej inštancie citoval príslušné ustanovenia § 11, § 13, § 444 Občianskeho zákonníka, ustanovenia § 2 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, § 5 ods. 5, § 10 ods. 4, zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil správne právne závery, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby, z dôvodu, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej žalovanej na jej osobnostných právach nie je dôvodný, keď zásah do jej práv, ku ktorému prišlo poškodením zdravia žalobkyne je krytý odškodnením sťaženia spoločenského uplatnenia. Súd prvej inštancie vyššie prijaté právne závery primerane vysvetlil a z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov,

ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvej inštancie teda svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2,3 C.s.p.) na ktoré odôvodnenie poukazuje aj odvolací súd a s ktorým sa s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. stotožňuje.

14. Pre rozhodnutie vo veci bolo, ako to vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku, potrebné vyriešiť základnú otázku či je možné duplicitné uplatnenie práva na náhradu škody z titulu úhrady sťaženia spoločenského uplatnenia podľa ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka a práva na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na rozdielne rozhodnutia najvyšších súdnych autorít a to rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.05.2014, ktoré rozhodnutie bolo uverejnené v Zbierke Stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. 1/2015 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 426/2014 zo dňa 13.8.2014, ktoré bolo uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 15/2015 si súd prvej inštancie osvojil právny názor v rozhodnutí Ústavného súdu SR, podľa ktorého právo na náhradu škody z titulu úhrady sťaženia spoločenského uplatnenia podľa ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka a právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, sú samostatné nároky fyzickej osoby, a preto ich nemožno duplicitne uplatňovať na základe rovnakých skutkových tvrdení, hoci aj v dvoch samostatných konaniach pred príslušným súdom. Dôvody prečo považoval tento právny názor za konformný a akceptovateľný podrobne rozobral v odôvodnení svojho rozhodnutia (pozri odseky 30. až 35.). V kontexte argumentácie prvoinštancného súdu je zbytočné sa v odvolacom konaní zaoberať identickými námietkami žalobkyne, keď skutkové, a na ich základe prijaté právne závery súdu prvej inštancie sú v plnom rozsahu podložené správnym a vyčerpávajúcim výkladom.

15. Za nedôvodnú považuje odvolací súd námietky žalobkyne, že v prípade „konkurencie“ právnych názorov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky by sa všeobecný súd mal prikloniť ku právnomu názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu (pozri odsek 2.1.).

15.1. Ustálená rozhodovacia prax je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami. V systéme všeobecného je touto autoritou Najvyšší súd SR, Ústavný súd SR, Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu a ak pôjde o aplikáciu újného práva, tak aj súdny dvor Európskej únie so sídlom v Luxemburgu (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. októbra 2017, sp. zn. 6 Cdo 129/2017). Ak teda existujú rozdielne rozhodnutia najvyšších súdnych autorít a to rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013 uverejnené v Zbierke Stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. 1/2015 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 426/2014 uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 15/2015, nie je možné sa bez ďalšieho prikloniť len k názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu ako žiadala žalobkyňa, keď takú istú váhu má aj rozhodnutie Ústavného súdu SR. Odvolací súd len zdôrazňuje tú skutočnosť, že závery vyslovené v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR boli prekonané práve neskorším rozhodnutím Ústavného súdu SR. Nový, teda judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem (pozri Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 19. marca 2018, sp. zn. 3 Cdo 198/2017). Ak teda súd prvej inštancie pri posudzovaní otázky možnosti súbehu či konkurencii nárokov z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a z titulu náhrady nemajetkovej ujmy pri ochrane osobnostných práv vyhádza z novšieho rozhodnutia Ústavného súdu SR nie je možné týmto záverom nič vytknúť.

16. Odvolací súd záverom považuje za potrebné uviesť, že nerozpojuje názor žalobkyne, že dôsledky poškodenia jej zdravia pri zákroku sa prejavili aj na jej psychickom stave. Z pohľadu citovanej platnej právnej úpravy zákona č. 437/2004 Z.z. je však zrejmé, že tieto ujmy sú kryté inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia a odškodňované jednorazovo na základe bodového ohodnotenia v závislosti od rozsahu obmedzení pri uplatnení v živote a spoločnosti. Zákon č. 437/2004 Z.z. odškodňuje široké spektrum zásahov do života spôsobených, medzi inými aj trvalý zásah do psychiky poškodeného (napr. položka 254, 255 prílohy č. 1 k zákonu), ako aj obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví (§ 10 ods. 4 zákona) a aj prípady hodné mimoriadneho zreteľa (§ 5 ods. 5 zákona). Skutočnosť, že žalobkyňa si svoje nároky neuplatnila v rámci odškodnenia škody na zdraví, nemôže byť dôvodom pre domáhanie sa ich odškodnenia formou odškodnenia nemajetkovej ujmy.

17. Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej podľa § 387 ods.1,2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil .

18. V časti náhrady trov konania na súde prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že, odvolanie žalobkyne je dôvodné.

19. Vzhľadom na obsah odvolania žalobkyne odvolací súd skúmal či nie sú dané dôvody nepriznania náhrady trov konania žalobcovi podľa § 257 C.s.p.. Predmetné ustanovenie je výnimkou zo zásady zodpovednosti za výsledok konania a umožňuje súdu, aby vo výnimočných prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa strane sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania, túto náhradu nepriznal. Úvaha súdu, či ide o výnimočný prípad a či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vždy zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočnú povahu. Pri skúmaní, či sú v konkrétnej veci dané dôvody hodné osobitného zreteľa, je potrebné prihliadať jednak k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán sporu, ako aj k okolnostiam, ktoré viedli k uplatneniu nároku, k postoju strán pred začatím a v priebehu konania a pod., pretože iba tieto kritéria sú určujúce pri aplikácii postupu v zmysle § 257 C.s.p.. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprímeraná tvrdosť voči stranám sporu a aby neodporovalo dobrým mravom.

19.1. Ako už bolo uvedené žalobkyňa sa v konaní domáhala nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, za ktoré jej patrí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a ktoré nie sú kryté zákonom č. 437/2004 Z. z., pretože neboli odškodnené jej duševné - psychické útrapy. Je pravdou ako to namietal aj žalovaný, že nároky žalobkyne čo sa týka náhrady škody na zdraví (bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia) boli vysporiadané mimosúdne a žalobkyňa sa ja napriek poskytnutému plneniu, ponúkanému osobitnému doplatku do celkovej výšky odškodnenia 20.000,-€ rozhodla iniciovať konanie. Odvolací súd aj napriek tejto skutočnosti, má zato, že dôvody, ktoré žalobkyňu viedli k podaniu žaloby nemožno hodnotiť ako svojvoľné, ani uplatňovanie daného nároku ako zjavne bezúspešné, nakoľko žalobkyňa si len osvojila na závery vyslovené vo vyššie spomínanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, z ktorých pri podaní vychádzala. Pokým súd prvej inštancie pri zamietnutí žaloby naopak vychádzal z rozhodnutia Ústavného súdu SR, ktorý prijal opačný právny záver ako Najvyšší súd SR tak uvedené predstavuje natoľko mimoriadnu situáciu, že ju odvolací súd musí hodnotiť ako dôvod hodný osobitného zreteľa odôvodňujúci aplikáciu § 257 C.s.p.. Za vzniknutej situácie by nebolo spravodlivé priznať náhradu trov konania žalovanému, intervenientovi, nakoľko hoci žalobkyňa bola v konaní neúspešná tak aplikácia § 255 ods. 1 C.s.p., a priznanie trov konania úspešnému žalovanému a intervenientovi by bola voči nej neprímerane tvrdá a nespravodlivá.

19.2. Pokiaľ ide o sociálny aspekt, teda ako sa rozhodnutie o náhrade trov konania podľa § 257 C.s.p. dotkne sociálneho (príjmového, majetkového) postavenia žalovaného, resp. intervenientovi ako strany, ktorej nebude priznaná náhrada trov konania, túto otázku v zásade treba zohľadniť, avšak v posudzovanej veci je nadbytočné sa ňou bližšie zaoberať vzhľadom na nepochybne z obsahu spisu vyplývajúcu skutočnosť, že v prípade žalovaného ide spoločnosť s ručením obmedzeným vykonávajúca podnikateľskú činnosť a v prípade intervenienta o komerčnú poisťovňu založená za účelom dosahovania zisku a preto negatívny zásah nepriznania náhrady trov konania do ich majetkovej sféry nebráni aplikácii ustanovenia § 257 C.s.p.

19.3. Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v časti náhrady trov prvoinštančného konania v zmysle § 388 C.s.p. zmenil tak, že stranám sporu, intervenientovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

20. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 , § 255 ods. 1, § 257 C.s.p. a vzhľadom na vyššie uvedené závery v odsekoch 19. - 19.2. tak, že žiadna zo strán sporu, intervenient nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a preto už o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. nebude potrebné súdom prvej inštancie rozhodnúť samostatným uznesením.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).